

ROHKEA RANUA

Arktinen kunta innostaa uuteen

Kuntastrategia
2019-2030

Rohkea
Ranua

Rohkea Ranua innostaa uuteen

Olemme laatineet kädessäsi olevan kuntastrategian lukuisissa visiotyöpajoissa yhdessä kunnan luottamushenkilöiden, työntekijöiden, kuntalaisten, yritysten ja järjestöjen kanssa. Työpajoissa on rohkaistu kaikkia sidosryhmiä luomaan, ja tuomaan omia näkemyksiään **tulevaisuuden Ranuasta**. Kaikissa työpajoissa lähtökohtana on ollut luontaisten vahuuksiemme hyödyntäminen. Keskiössä on pidetty merkityksellisuuden kokemusta; sitä kuinka jokainen voi strategian kautta löytää oman tehtävänsä ja aktiivisesti rakentaa yhteistä Ranuaa. Strategiatyön tärkeimmäksi elementiksi on noussut **Rohkea Ranua - arktinen kunta innostaa uuteen**. Tätä olemme tarkastelleet ennakkoluulottomasti hyödyntäen maaseutua koskevia megatrendejä.

Toimiva strategia ymmärtää nykyisiä ja tulevia asukkaitaan sekä heidän tarpeitaan kokea rikasta maaseutukulttuuria, yhdessä tekemistä ja yhteisöllisyyttä, hyvinvointia ja yrittämistä. Strategia katsoo noin kymmenen vuoden päähän, mikä on riittävän pitkä aikaväli halutun tahtotilan saavuttamiseksi. Olemme halunneet tehdä strategiasta **toimivan, elinvoiman johtamisen työkalun, jossa on selkeät tavoitteet, ja joihin jokainen kuntalainen ja yhteistyökumppani voi tarttua**. Strategia antaa kannustavan elementin myös rohkealle ja ennakkoluulottomalle päätöksenteolle.

Kestävä luontoymmärryksemme rakentuu historiastamme ja rikkaasta eränkäyntikulttuurista. **Digitalisaation ja kansainvälistymisen ansiosta pystymme vahvistamaan Rohkeaa Ranuaa kaupan, matkailun, palvelun ja teollisuuden keskittymänä.** Osaava ja kestävästi hoidettu **maaseutu toimii luontokokemusten eheyttäjänä ja mahdollistaa uutta elinvoimaa** uusiutuvisissa energiantarpeissa ja luonnontuotteiden hyödyntämisessä.

Kotiseuturakkaus, hiljaisuus, puhdas luonto, hyvin hoidettu ympäristö sekä toimivat, nykyaikaiset, terveelliset ja turvalliset lähipalvelumme luovat edellytykset laadukkaalle asumiselle, työnteolle, yrittämiselle ja kasvavalle väestölle. Uusien alueiden kaavoituksella ja olemassa olevien kaavojen muutoksilla pystymme tarjoamaan valmiita rakennuspaikkoja vakituiseen asumiseen, yrittämiseen ja vapaa-ajanviettoon. **Olemme aidosti lähellä luontoa ja logistisesti helposti saavutettavissa.**

Toivon sydämestäni, että uusi kuntastrategia innostaa meitä jokaista ja antaa uusille kuntalaisille mahdollisuuden sijoittua Ranualle. Ranualla oleva **Mitä uutta -ajattelu haastaa innostamaan uuteen ja rakentaa yhteistä kansainvälistyvää kestävää elinvoimaa ja hyvinvointia.**

Sirpa Hakala
kunnanjohtaja

Kunnanjohtaja Sirpa Hakala toivoo, että yhteisesti rakennetusta kuntastrategiasta tulee työkalu, joka kannustaa sidosryhmiä tunnistamaan vahvuudet, ideoimaan uutta, tekemään rohkeita päätöksiä ja kehittämään yhteistyössä kestävää elinvoimaa ja hyvinvointia.

Visio:

Rohkea Ranua
– Arktinen kunta
innostaa uuteen

Arvot:

Kunnan arvoja ovat
rohkeus, kestävyys,
palvelualttius, yhteisöllisyys ja
oikeudenmukaisuus.

Toiminta- ajatus:

Ajantasaiset ja laadukkaat
lähipalvelut ja yrittämisen
toimintaympäristöt syntyvät
yhdessä tekemällä.

Kuntastrategia on työkalu, jonka tavoitteet toteutuvat, kun meistä jokainen työskentelee niitä kohti. Kuntastrategia rakennetaan nykyisestä tulevaisuuteen visioiden. Megatrendit ja muut muutokset, kuten ilmaston- ja elämäntapojen muutos, vaikuttavat tulevaisuuden näkymiin. Se miten ilmiöt otetaan vastaan, voidaan kääntää joko eduksi tai niihin voidaan kompastua. Siksi kymmenen vuoden aikajänne on tärkeä perspektiivin tuoja valintojen ja toimenpiteiden avuksi.

Kuntastrategiassa huomioidaan kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, omistajapolitiikka, henkilöstöpolitiikka, kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet, elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen sekä kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädettyt palvelutavoitteet.

Megatrendit (Lähde: SITRA)

Työn muutos

- digitalisoituminen ja teknologian kehitys
- virtuaalitodellisuus
- elinikäinen oppiminen

Demokratian muutos

- vertaistiedon aseman nousu
- some ja verkottunut maailma

Talouden muutos

- kiertotalous ja kestävien talousmallien arvostuksen nousu
- hyvinvointi ennen talouskasvua

2019

2021

2025

2029 2030

Strategiset päämäärät 2019-2030

1
Kasvuhakuinen
kunta

3
Elinvoimainen ja
kansainvälistyvä
yritystoiminta

2
Hyvinvoiva
Kuntalainen

1. Kasvuhakuinen kunta

Kasvuhakuisuudella tarkoitetaan sitä, että:

Asetetaan rohkeat kasvutavoitteet yrittäjyyteen ja työpaikkoihin sekä vakinaiseen että vapaa-ajan asumiseen.

Omistaja- ja henkilöstöpolitiikkaa tehdään määrätietoisesti kestävää kuntataloutta rakentaen.

Hyödynnetään kunnan hyvää sijaintia, kehityskäytäviä ja mainearvoa, ja kerrotaan siitä ulospäin.

2. Hyvinvoiva Kuntalainen

Kuntalaisten hyvinvointia varten:

Hyödynnetään paikallista luontoa, harrastusympäristöjä ja yhteisöllisyyttä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Kehitetään lähi- ja digipalvelujen joustavaa saatavuutta, millä tuetaan valinnanvapautta.

Ollaan avoimia sekä dialogisia ja rakennetaan yhdessä kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.

3. Elinvoimainen ja kansainvälistyvä yritystoiminta

Elinvoimaista ja kansainvälistyvää yritystoimintaa tavoitellaan:

Erottamalla kaupan, palvelun, teollisuuden ja matkailun tarjonnassa rohkeasti niillä vahvuuksilla, mitä jo on ja mitä kehitetään.

Tutkimalla ja kasvamalla luonnon raaka-aineita innostavaksi osaajaksi.

Vahvistamalla yhteistyön ja vuorovaikutuksen kulttuuria.

1

Kasvuhakuinen kunta

TAVOITE:

Yrittäjyyden ja työpaikkojen sekä vakinaisen ja vapaa-ajan asumisen kasvu.

TEOT:

- Markkinoidaan Ranuaa investointikohteena.
- Huolehditaan infran toimivuudesta; kaavoituksesta, tonttitarjonasta, kasvupalveluista, nopeista yhteyksistä ja puhtaasta vedestä.
- Rakennetaan innostavaa toimintaympäristöä.
- Sparrataan kasvua kansallisella ja kansainvälisellä verkostomaisella yrityskehittämisellä sekä hyödynnetään uusia ja nousevia ilmiöitä.
- Viestitään ulospäin Rohkea Ranua ja Ranua ilmiöt -sisällöillä, sekä jaetaan onnistumiset.
- Hyödynnetään oppisopimuskoulutuksen ja koulutussopimusten tuomat mahdollisuudet sekä turvataan sosiaalinen työllistäminen.
- Kartoitetaan ja rakennetaan yhdessä ratkaisuja palvelujen tuottamiseen kolmannen sektorin kanssa.

TAVOITE:

Kestävä kuntatalous sekä määrätietoinen omistaja- ja henkilöstöpolitiikka.

TEOT:

- Hoidetaan kuntataloutta järkevästi ja ylläpidetään kilpailukykyistä verotusta.
- Vahvistetaan kuntakonsernin hankintaosaamista, ja ohjataan hankintoja uusia työpaikkoja, uusia yrityksiä sekä kestävästä kehitystä ja elinkaariratkaisuja mahdollista-vaan suuntaan.
- Luodaan ilmapiiri ja puitteet työssä viihtymiselle, elinikäiselle oppimiselle sekä vas-tuun tunnistamiselle, ottamiselle ja jakamiselle.
- Annetaan arvoa koulutukselle ja tiedolla johtamiselle. Johdetaan asiakkuuksia ja ilmiöitä kokonaisvaltaisesti.
- Hyödynnetään omistajapolitiikkaa ja konsernijohtamista kasvun veturina.
- Mahdollistetaan sähköiset palvelut ja etätyö hyvillä kuituyhteyksillä.

TAVOITE:

Kunnan hyvän sijainnin, infran ja mainearvon hyödyntäminen.

TEOT:

- Markkinoidaan kasvukeskusten yrityksille ja toimijoille palvelujen laajentamismahdollisuuksista Ranualle.
- Arvostetaan sitoutunutta työvoimaa ja kotiseuturakkautta.
- Korostetaan asumisen turvallisuutta ja ympäristön puhtautta.
- Eletään ja viestitään arktiseen, puhtaaseen luontoon ja selkeisiin vuodenaikoihin perustuvasti. Kartutetaan mainearvon sisältöä yhdessä.
- Otetaan käyttöön uusimmat innovaatiot ja teknologiat ilmastotyössä.
- Hyödynnetään aineetonta pääomaa.

PALVELULUPAUS:

Teemme töitä sen eteen, että vuoteen 2030 mennessä:

- Kestävät, paikalliset ratkaisut tuottavat kasvua ja työtä.
- Kaavoituksella on kehitetty ratkaisuja asumisen ja yrittämisen muutoksessa syntyviin haasteisiin.
- Etätyö on arkipäivää.
- Ranuan kuntatalous on hyvässä kunnossa ja verotus on kilpailukykyinen muihin kuntiin verrattuna.

2 Hyvinvoiva Kuntalainen

TAVOITE:

Kehittyä edelläkävijäksi luontoon, harrastusympäristöihin ja yhteisöllisyyteen sekä esteettömyyteen perustavassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä.

TEOT:

- Lisätään yhteisöllisyyttä ja avoimuutta.
- Hyödynnetään arktisen luonnon, hiljaisuuden ja puhtauden vaikutuksia.
- Kehitetään ja ylläpidetään monipuolisia kulttuuri-, liikunta- ja vapaa-ajan harrastus- ja virkistysmahdollisuuksia.
- Käytetään oman alueen palveluja.
- Suunnitellaan, päivitetään ja toteutetaan esteettömiä toimintaympäristöjä.
- Opitaan verkostoista ja hankkeista, ja tuodaan hyviä käytänteitä kaikille ikäryhmille.

TAVOITE:

Mahdollistaa lähi- ja digipalveluiden joustava saatavuus ja valinnanvapaus.

TEOT:

- Huolehditaan verkon yli toimivien palvelujen vaihtoehtojen lisäämisestä ja saatavuudesta.
- Innostetaan, arvostetaan ja hyödynnetään kolmannen sektorin toimijoita ja vapaaehtoisia.
- Tuotteistetaan lähipalveluja kuntalaisille. Lisätään valinnan mahdollisuutta monipuolistamalla palvelujen räätälöitävyyttä.
- Kehitetään ja kehitetään etätyössä ja etäopiskelumahdollisuuksissa. Tunnistetaan tietotyön ominaisuudet ja tarpeet.

TAVOITE:

Luoda avoimia ja dialogisia käytänteitä kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin.

TEOT:

- Tehdään ja teetetään ennakkoarvioita osana päätöksentekoa.
- Kehitetään palveluja yhdessä ja asiakaslähtöisesti sekä hyödynnetään kokemusasiantuntijuutta.
- Luodaan toimivat viestintämallit ja tiedottamisen tavat sisäiseen ja ulkoiseen viestintään.

PALVELULUPAUS:

Luomme puitteet sille, että vuoteen 2030 mennessä :

- Ranualla eletään terveellisesti ja turvallisesti kaikissa elämänvaiheissa.
- Esteettömyys on huomioitu palveluissa ja toimintaympäristöissä.
- Palvelut valitaan kaikille ikäryhmille laaditusta laadukkaasta ja monipuolisesta tarjottimesta.
- Viestintää ja vuorovaikutusta toteutetaan nykyaikaisilla keinoilla luotettavasti ja avoimesti.

Elinvoimainen ja kansainvälistyvä yritystoiminta

3

TAVOITE:

Erottua kaupan, palvelun, teollisuuden ja matkailun tarjonnassa rohkeasti omilla vahvuuksilla.

TEOT:

- Tavoitellaan kasvua ja kansainvälistymistä toimivien ja uusien yritysten kautta.
- Brändätään toimintaympäristö ja kehitytään brändin toimintakulttuurin käyttäjinä, ylläpitäjinä ja edistäjinä.
- Tarjotaan ja käytetään kasvun ja kansainvälistymisen polkuja ja verkostoja - hyödynnetään mahdollisuudet innostavaan opimiseen ja uuden oivaltamiseen.
- Vahvistetaan yritysten tuotteiden ja palvelujen näkyvyyttä.

TAVOITE:

Kasvattaa Arktinen Hillakylä Ranua luonnon raaka-aineitasta innostavaksi osajaksi ja edistää älykkään maaseudun moninaisuutta.

TEOT:

- Benchmarkataan mahdollisuuksia, opitaan resursseista ja inventoidaan Ranuan alueen raaka-ainevarannot.
- Investoidaan raaka-ainevarantoihin liittyen ja viestitään resursseista sisäisesti ja ulkoisesti.
- Etsitään ja solmitaan yhteistyökumppanuuksia ja asiakkuuksia.
- Laajennetaan terveyttä ja hyvinvointia edistävien tuotteiden ja palvelujen valikoimaa ja saatavuutta.
- Fokusoidaan jalostukseen, uusiin työpaikkoihin ja investointeihin.
- Seurataan bio-, maa- ja metsätalouden kehityksen huippua ja tuodaan hyvät käytännöt Ranualle sekä kehitetään rohkeasti omia hyviä käytänteitä älykästä maaseutua rakentaen.

TAVOITE:

Vahvistaa yhteistyön ja vuorovaikutuksen kulttuuria elinvoiman nostajana.

TEOT:

- Rakennetaan ja hyödynnetään osaavaa kumppanuusverkostoa elinvoiman eri osa-alueilla.
- Opitaan yhdessä ja toimitaan avoimesti muutostarpeisiin reagoiden.
- Innostetaan ja kannustetaan toinen toisiamme luovuuteen ja rohkeuteen sekä elinvoiman yhteiseen rakentamiseen.
- Kuunnellaan, keskustellaan ja heittäydytään uusiin ideoihin - yhdessä.

PALVELULUPAUS:

Mahdollistamme, että vuoteen 2030 mennessä:

- Rohkean Ranuan kasvuyritykset brändäävät liiketoimintaansa kansallisesti ja kansainvälisesti.
- Elinvoimainen älykäs maaseutu laajentaa työn tekemisen, asumisen ja yrittäjyyden mahdollisuuksia.
- Luonnon raaka-aineista tuotetaan arvonlisää.
- Tavoitteet tunteva yritysneuvonta, sitoutunut kumppanuusverkosto ja vuorovaikutus tuovat nostetta elinvoimaisuuteen.

Kuntastrategian askelmerkit

Kuntastrategian toteutuminen päätöksentekoa, suunnittelua ja kehittämistä ohjaavana toimintana varmistetaan strategiaan kuuluvilla toimenpideohjelmilla, vastuualueilla ja seurannalla. Kuntastrategiaan perehtyminen ja sen käyttöön saattaminen tehdään vaiheittain ja vastuualueittain.

Vaiheet:

Valtuuston vahvistamasta kuntastrategiasta järjestetään tilaisuuksia kunnan luottamushenkilöille ja työntekijöille, ranualaisille yrityksille ja järjestöille sekä kuntalaisille.

Kuntastrategia julkaistaan verkkojulkaisuna sekä painettuna julkaisuna. Julkaisua toimitetaan kunnan luottamushenkilöille, työntekijöille, ranualaisille yrityksille ja järjestöille sekä kuntalaisille ja sidosryhmille.

Vastuualueet:

Valtuusto vahvistaa kuntastrategian, seuraa strategian toteutumista ja evästä uuden valtuuston valtuustokausittain kehitystyön seurantaa.

Kunnanhallitus päättää ja sovittaa kuntastrategian mukaisesti yhteen eri palvelusektoreiden ja yksiköiden valmistelemat toimenpideohjelmat.

Yksiköt ja palvelusektorit valmistelevat toimenpideohjelmansa.

Kuntalaisella on tärkeä rooli osallistua ja vaikuttaa päätöksentekoon. Kuntalainen käyttää kuntastrategian ohjaamia toimia, joten kokemukset ja palaute käytännöistä ovat tärkeä osa matkalla kohti kuntastrategian päämääriä.

Toimenpideohjelmat:

- elinkeino-ohjelma
- hyvinvointikertomus ja turvallisuussuunnitelma
- maankäyttösuunnitelma ja asunto-ohjelma
- konserniohjeet
- viestintäsuunnitelma
- kotouttamisohjelma
- vanhuspalveluohjelma
- vammaispoliittinen ohjelma
- päihde- ja mielenterveysohjelma
- lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointiohjelma
- vuosittaiset talousarvio ja toimintasuunnitelma.

Lisäksi toimenpiteiden tueksi laaditaan kylien ja kuntakeskuksen masterplan.

Toimenpideohjelmiin sisällytetään kestävän kehityksen näkökulma ja ilmastotyö. Toimenpiteissä onnistumista seurataan kunnallisilla, alueellisilla ja valtakunnallisilla mittareilla. Tahtotila vuoteen 2030 asetetaan mittareihin perustuen.

Seuranta:

Kuntastrategian toimeenpanon ja kehityssuunnan tarkistus ja ohjaus tehdään valtuustokausittain. Tarkistus ja ohjaus kohdennetaan toiminnan ja tulosten arviointiin ja onnistumiseen, sekä talouden seurantaan.

Tarkastuspisteet ovat 2021, 2025 sekä 2029. Valtuustokautensa päättänyt valtuusto evästä uuden valtuuston kuntastrategian toimenpiteisiin ja päämääriin. Uusi valtuusto tarkistaa valtuustokautensa alussa menneen kauden toimenpiteiden tulokset ja arvioi onnistumista. Tulosten ja onnistumisten perusteella valtuusto ohjaa kuntastrategian toimeenpanon suuntaa.

Tahtotila 2030

- Ranualla on 4 000 asukasta, 350 yritystä, 1 800 vapaa-ajan asuntoa.
- Työllisyysaste on vähintään 62 %.
- Huoltosuhde on enintään 1,9
- Jalostusaste, paikallistuotanto ja omavaraisuus otetaan seurattaviksi indikaattoreiksi ja niissä tavoitellaan nousua.
- Hiilidioksidipäästöt ja energiatehokkuus otetaan seurattaviksi indikaattoreiksi ja niissä tavoitellaan kuormittavuuden ja päästöjen laskua.

Ranuan kuntastrategia, 2018

Editointi: Salla-Mari Koistinen
Taitto: Malla Vartiainen